

FORSSAN SUOMALAINEN YHTEISKOULU

toimii ensi vuonna 5 luokkaisena ja avataan jälleen toimeensa perjantaina 1 p. syyskuuta, klo 12 päivällä.

Pääsyttutkinto uusille pyrkijöille pidetään tors-
taina 31 p. elokuuta klo 12 päivällä. Ensi luokalle
tulijoiden **pääsyvaatimukset** on mainittu kertomuk-
semme lopussa, muille luokille on ennen suoritettu
oppimäärä. Lähempiä tietoja antavat osoitteella
Forssa

Jenny Lydén.

Joos. Sajaniemi.

Forssan Suomalainen Yhteiskoulu

V. 1904—1905.

Forssan Suomal. Yhteiskoulu

Lukuvuonna 1904—1905.

Kertomuksen laativat

Jenny Lydén

ja

Joos. Sajaniemi.

Hämeenlinna,
Hämeenlinnan Uusi kirjapaino 1905.

I. TIETOJA KOULUN TOIMINNASTA.

1. SISÄINEN TYÖ.

Tähän asti on Herra auttanut; siitä Hänelle harras kiitoksemme.

Oppilaitoksemme lopettaa tänään kuudennen työvou-
tensa ja sen tehdessään laskee se *toisen oppilasparvensa*
keskuudestaan. Koulussa ovat he koonneet tiedon eväit-
nyt eri suuntiin ja eri aloille vievää matkaa varten, täällä
ovat he hankkineet itselleen harrastuksia ja tehneet e-
nnet pienet yrityksensä niitä toteuttamaan. Herra itsensä
oppilaitamme matkalla ohjatkoon ja antakoon
harrastuksia työssä toteuttamaan!

Koulumme sai syksyllä o-
naista *opettajaa*, nimittäin ma-
tiikan ja luonnontieteen opett-
bergin opettajaksi venäjän-
kunta syksyllä neu-
kströmin kaksi eri kertaa
menedusta on hänen sijaisenaan ollut
maaliskuussa ylioppilas Armas Nyman 1 1/2 viikon ajan ja
jälkimmäisellä huhtikuussa ylioppilas Yrjö Kajava 2 viikon
ajan. Kevätlukukauden loppupuolella on kirjuri K. Meritäh-
ollut poikien voimistelun opettajana.

Terveys ei ole koulussa ollut oikein hyvä. Paitsi sitä,
että yksi opettajista on paljon sairastanut, on oppilaidenkin
keskuudessa sattunut sairauden aiheuttamaa poissa olemista.
Niinpä on yksi oppilas sairastanut tulirokkoa, yksi keuhko-
tulehdusta, yksi reumaattista särkyä, paitsi lyhyempiäaikaisia
poissa oloja, joihin yleinen heikkous, hermostuminen y. m.

ovat pakottaneet. Koulun kovin ahtaaksi käynyt ja isolle oppilasmäärälle epämukava huoneusto on osaksi syynä siihen, että terveys ei ole oikein hyvä.

Viime syksynä saatiin koulussamme muuttua tuo sekä terveyttä että lukutyötä häittävä luku aika 9—12 ja 2—4 toiseen edullisempaan, nimittäin 8—10 ja 12—3.

Jotta oppilaat voimia kysyvän ja toisinaan jäykäksikin käyvän koulutyön ohessa edes vähän voisivat vapaasti kehittyä, on annettu *vapaille harrastuksille* tilaa kouluelämässä. Näitä harrastuksia on toverikunta etupäässä kannattanut. Toverikunnan puheenjohtajina ovat olleet oppilaat Väinö Virtanen ja Artturi Molenius. Kuraattorina on syksyllä ollut johtaja Sajaniemi ja maisteri Yrjö Lackström kevätlukukaudella. Toverikunnan kokouksia on ollut joka toinen viikko. Ohjelmassa on ollut puheita, esitelmiä y. m. Esitelmiä on pidetty seuraavista aineista: Suomen kansan sukunimistä, Arne Astala, Kansanopistoista, Martta Mäki-Mattila, Historiallisesta kansanrunoudesta, Venla Kallio, Suomalaisten asunnoista, Villiam Lundström, Hilda Hellmanista ja hänen työstään, opettajatar E. Kuusisto, kulettava silmät auki elämässä, Venla Kallio, Naisista, opettajatar J. Lyden.

Keskustelujen aineita ovat olleet: Joka kuuseen kurtottaa, se katajaan kapsakkeiksi. Mikä määrää ihmisen arvon? Mielialoista; Suomen sanonkokoelmasta.

Toverikunnalla on esittänyt ma sekakööri ja viulukvartetti, jotka johtaja ja puheenjohtajina ovat tarjonneet toverikunnalle puhe- ja musiikkinautintoa. Toverikunnan oma sanomalehti „Ampujan sarastaessa“ on ilmestynyt joka kokoukseen. — Syyslukukaudella oli toverikunnan pojilla voimisteluseura, jota johti hra Kuittinen. —

Syyslukukaudella tuumittiin tehdä joko joulutai pääsiäisluvan aikana opinto- ja huvimatka Helsinkiin. Aikeen hyväksi ajottiin pitää paketti-iltama ja pakettien saamiseksi pidettiin kerran viikossa ompeluseura, joissa työn ratoksi luettiin ääneen. Helsingin matkan täytyi kuitenkin jäädä toistaiseksi, kun koulurakennuksen hyväksi toimeenpantu hirsitalkoo-juhla vaati opettajien työn ja huomion.

Vieraikseen on toverikunta pyytänyt ja vastaanottanut kaikkien koululaisten vanhemmat ja holhoojat ja koulun johtokunnan kolmessa kokouksessaan.

Huhtikuun 18 p. kutsui toverikunta koulunsa johtokunnan paikkakunnalta muuttavan esimiehen pastori E. A. Lindgrénin illanviettoonsa. Oppilas Jalmari Korpela puhui oppilaiden puolesta kiittäen pastori Lindgrénia siitä myötätuntoisuudesta, jota hän oli osottanut koululle ja sen oppilaiden pyrinöille. Lämpimin sanoin vastasi pastori Lindgrén tähän puheeseen. Hän kiitti koulun oppilaita siitä harrastuksesta ja mallikelpoisesta käytöksestä, jota he aina olivat osottaneet. Sanoi epäillen katselleensa yhteiskoulun aatetta, vaan Forssan suomal. yhteiskoulu oli opettanut häntä, että tällä aatteella oli suuri tulevaisuus. Kehotti nuorisoa aina tavoittelemaan korkeimpia ihanteita. Johtaja Sajaniemi lausui koulun opettajien puolesta kiitossanoja eroavalle johtokunnan puheenjohtajalle ja koulun opettajiston ystävälle, johon pastori Lindgrén lämpimin sanoin vastasi.

Syyslukukauden alussa aloitti koulun koko oppilaskunnan käsittävä raittiusseura opettajan ja nuorison raittiusseuran haaraosastona toimintansa. Syyskuun raittiuskokoukseen saapui ylioppilaiden raitt. seuran lähetti yliopp. Lohtander pitämään esitelmän ja muutenkin innostamaan oppilaita raitt. aatteeseen. Raittius seuran kokouksia on pidetty kerran kuussa. Raittiusseuran puheenjohtajana on ollut oppilas Rudolf Söderberg ja sihteerinä Matti Keskitalo. Ensi kesänä Kuopiossa pidettävään opiskelevien edustajien raittiuskokoukseen päätti seura lähettää kolme edustajaa, nimittäin oppilaat Fanny Malm, Einar Malm ja Väinö Holmström.

Yhteisiä matkoja luontoon on närrastettu. Paitsi tavallista mukaista „perunaretkä“ syksyllä, tehtiin „Vappuretki“ Jokioisiin. Siellä johtaja Sajaniemi teki selkoa Jokioisten vanhan kartellikartanon historiasta ja sen alustalaisten vaiheista, jonka jälkeen oppilaat saivat nähdä kartanon sekä pää- että ulkorakennukset.

Syyslukukaudella kokoontuivat IV luokan oppilaat ompeluseuroihin, joissa tytöt valmistivat vaatteita köyhille lap-

sille ja pojat tekivät pieniä töitä, joiden myymisellä hankituilla varoilla ostettiin ryyntä ja kynttilöitä varattomille jouluksi. Joulukuun 10 p:nä pitivät IV luokkalaiset vaatimatoman kuusijuhlan varattomille lapsille.

Helmikuun 21 p:nä koulutalon hyväksi pidetyssä hirsitalkoo-juhlassa olivat oppilaat täydellä innolla avustamassa sekä käytännöllisissä toimissa että ohjelman suorittamisessa ja vetivät siten kortensa yhteiseen kekkoon, jonka kohoamista hartaasti kaikki odotamme.

II. ULKOINEN TOIMINTA.

Koulumme johtokunta on tänä keväänä poismuuttamisen vuoksi menettänyt yhden kirkkaimmista jäsenistänsä, pastori A. Lindgrénin, joka koulun perustamisesta saakka johtokuntaan kuuluu ja viime vuodellet toimien sen puheenjohtajana on koulumme menestykselle osottanut pysyvää ystävyyttä ja harrastusta. Kiitos hänelle runsaista töistään!

Koulun kannatusyhdistyksen vuosikokouksessa 31 p. heinäkuuta 1904 hyväksyttiin johtokunnan tekemä ehdotus yhdistyksen sääntöjen muuttamiseksi. Pääasiallisimmista muutoksista toinen oli, että kouluamme voidaan tarpeen vaatiessa laajentaa kahdeksan luokkaiseksi, yliopistoon johtavaksi alkeiskouluksi, joka siis on koulumme ylläpitäjien tulevaisuuden päämäärä. Toinen koski yhteiskoulun valmistavaa koulua. Sitä on tähän asti ylläpidetty yksityisesti hankituilla varoilla; mutta uusissa säännöissä päätettiin se liittää yhteiskoulun yhteyteen, sen valmistaviksi luokiksi. Muutetut säännöt ovat saaneet vahvistuksen. — Samaa aikaa, v. 1905 alussa tuli myös odotettu tieto, että koulullemme on tammikuun 1 päivästä v. 1905 alkaen kolmeksi vuodeksi myönnetty korotettu valtioapu, 20,000 mk., joten oppilaitoksemme aineellinen pohja on siksi ajaksi taattu.

Tarpeellinen on koulumme laajentaminen 8 luokkaiseksi. Paikka on siksi etäällä muista sellaisista oppilaitoksista, että se on siihen sopiva. Runsaasta oppilasmäärästä

tulisi jatkoluokillekin riittävästi oppilaita, joista nykyisessä muodossa moni halukas vähempien varojensa vuoksi ei saa laisinkaan tilaisuutta opintojensa jatkamiseen. Työn onnistumisellekin on edullista, että oppilas saa samassa koulussa loppuun saakka lukunsa suorittaa, joka seikka koulun laajentuessa on varmaan vaikuttava yhä lisääntyvää koulumme käyttämistä. Moni vanhin meidän koulupiiristämme, haluten lapselleen toimittaa laajempia tietoja, asettaa hänet jo alusta alkaen täydellisiin oppilaitoksiin, vaikka heidän koulutuksensa siten matkojen ja paikallisten olojen vuoksi tuleekin kalliimmaksi.

Kuitenkin on edellä mainitun tarpeellisen puuhan jokikin aikaa jätävä syrjään, kunnes *oma rakennus* on koulullemme saatu kuntoon. Tämä vuosi on rakennuspuuhalle antanut siksi paljon vauhtia, että on suunniteltu uuden talon olevan syksyllä v. 1906 siinä kunnossa, jotta silloin voidaan aloittaa työ avarammissa suojissa. Viime vuonna hidastuttiin rakennusosakeyhtiön puuhia anotun valtiolainan odotus. Mutta viime helmikuussa tuli tieto, että senaatti oli myöntänyt osakeyhtiölle 40,000 mk:n suuruisen lainan, joka kuoletaan 20 vuoden kuluessa maksamalla 3:n vuoden alusta alkaen vuosittain kuoletusmaksua 2222 mk. 23 p, ja josta vähenevän pääoman mukaan maksetaan 4% korkoa. Nyt on osakeyhtiön johtokunta voinut ryhtyä tehokkaampiin puuhiin. Täydelliset piirustukset on päätetty tilata arkkitehti Yrjö Sadeniukselta 1500 mk:n sovitusta hinnasta. Kun senaatti kuoletuslainan vakuudeksi vaatii takauksia, niin on eri seuduilla käyty koulumme ystäviä pyytämässä siihen hyväntahtoisesti yhtymään. Tätä avustusta puuhallemme ovat suorittaneet tehtailija J. M. Mård ja liikennepäällikkö H. Koronon Forssasta, maanviljelijä M. Lana Tammelasta, maanviljelijä O. A. Taalikka Humppilasta, maanviljelijä J. K. Mäkelä Urjalasta, kartanonomistaja Aug. Haggren, maanviljelijät Vihtori Hovila, K. Älli ja J. Älli Somerolta.

Kevään saapumisen vuoksi ei ole voitu käytännöllisiin rakennuspuuhiin ryhtyä, vaan siirtyvät ne kesään ja syksyyn. — Mutta sen sijaan saattoivat forssalaiset asianharrastajat viime

kelillä toimeenpanna yhteiskoululle hirsitalkoot, joihin 12 henkilöä kävi eri pitäjistä kehoittelemassa osaaottamaan. Talkoopäivä oli 21 p. maaliskuuta. Runsaasti saapui silloin juhlavieraita, Forssaan saakka 159 hirrentuojaa, mutta sivupitäjistä saattoivat hyväntahtoiset tuojat antimensa läheiselle asemalle. Siten sai yhteiskoulumme lahjaksi seuraavat määrät:

Tammelasta: hirsyä 224 kpl. lautoja 25 tus.

” rahassa 50 mk.

Forssasta: Forssan osakeyhtiöltä lupauksena

” suuremman määrän hirsyä, rahassa 50 mk.

Urjalasta: hirsyä 80 kpl., rahaa 6 mk.

Somerolta: hirsyä 31 kpl.

Humppilasta: hirsyä 25 kpl.

Jokioisilta: hirsyä 8 kpl.

Jokioisten osakeyhtiöltä: tiiliä 2000 kpl.

Alastarosta: rahaa 30 mk.

Nämät luetellut lahjoitukset ovat kauniina apuna, jotta koulumme saisi rakennuksen itselleen niin halvaksi kuin suinkin. — Yhteiskoululle olivat koulun opettajat ja oppilaat sekä sen läheiset henkilöt puuhanneet yhteisen talkoojuhlan, jonka aineellisesta ja henkisestä ohjelmasta Forssan sanomat kertoivat seuraavasti:

„Kahvinjuonnin, päivällisen sekä henkisen ohjelman ohessa yhdessä vietettiin tunnelmarikasta yhteisjuhlaa ilta-päiviin. Kun sivuhuoneista siirryttiin päivällispöydän luo, joka oli aistikkaasti järjestetty kasveilla koristettuun juhlasaliin, ja kun yhteiskoulun oppilaat olivat laulaneet tervehdyslaulunsa „Terve ystävä sä tänne suojahamme!“, niin p. opettaja K. Ahde tervehdyspuheen, selittäen yhteistoiminnan suurta voimaa, muistuttaen esi-isien talkoojuhla ja kiittäen tuojia antimistaan. Aterian loma-ajoilla oli runsaasti kahden sekaköörin esityksiä, nimittäin rouva Ina Ahteen johtaman köörin ja Yhteiskoulun toverikunnan lauluseuran. Toverikunnan viulukvartetti soitteli kappaleitaan. Johtaja Sajaniemi luki Forssan sanomiin laatimansa „Talkoorunon“. Oppilas William Lundström lausui runon „Terve Jääme in jäykkä kansa“.

Kun juhla läheni loppuansa, piti johtaja Sajaniemi jäähyväispuheen, kiittäen vielä tuojia runsaista antimistaan ja huomauttaen, että se oli kansamme kaunein ominaisuus *yhteistunne*, joka oli näin runsaasti ja laajalti koonnut koulun ystäviä yhteen ja että tämä jalo, uhraavainen yhteistyö oli se, joka sai työn jälkeen mieliin ylevää iloa ja todellista tyytyväisyyttä, mikä oli juhlassa leimana. Puheessa selvitettiin sitten kansallisen yhteistunteemme vaatimia velvollisuuksia jokaiselle yksilölle. Sen lopuksi laulettiin yhteisesti „Olet maamme armahin Suomenmaa“.

Kun jäähyväiskahvia juotiin, kiitti talkoovieraiden puolesta maanviljelijä K. Älli Somerolta juhlan emäntiä runsaista tarjoiluistaan, sekä henkisen ohjelman laatijia.

Tämä harvinaisen runsas ja laajapiirinen yhdessäolo on hauska yhteismuisto seudullamme. Onnistuneeseen juhlaan oltiin tyytyväisiä, jota hyvästiä heiteltäessä molemmin puolin vakaasti vakuutettiin.“

Vielä lienee koulullamme toistenkin tilaisuus turvautua Lounais-Hämeen auliiseen apuun, jotta saataisiin rakennus kuntoon, ja sen kustannukset niin halvoiksi, että koulumme varoja voitaisiin riittävästi sen sisäiseen menestymiseen käyttää. Jos nykyäänkin on hyrryhuoneissamme isännän, maanviljelijä K. Tölön runsaiden korjausten vuoksi tyydyttävästi toimeentultu, niin on uusi rakennus kumminkin siksi paljon edistävä koulutyömme onnistumista, että ne varat ja puuhaajien vaivannäöt, joita on siihen uhrattu, tuottavat kerran hedelmiä.

II. TOIMIHENKILÖT.

KOULUNEUVOSTO:

Rovasti *J. N. Almark.*

Rouva *Emma Grönfors.*

Rouva *Thora Kyander.*

Lehtori *K. Ruhanen.*

Insinööri *I. Wahren.*

KOULUN JOHTOKUNTA:

Pastori *E. A. Lindgrén*, puheenjohtaja.
 Vapaaherra *K. E. Palmén*, varapuheenjohtaja.
 Opettaja *Kaarlo Ahde*, rahastonhoitaja.
 Kirjuri *J. W. Helin*.
 Kirkkoherra *K. V. Hurmerinta*.
 Rouva *Helmi Karsten*.
 Opettaja *Juho Kivikoski*.
 Koulun johtajat.

VARAJÄSENIÄ:

Rouva *Fina Churman*.
 Tehtaalainen *Maunu Lind*.

RAKENNUSOSAKEYYHTIÖN JOHTOKUNTA:

Opettaja *K. Ahde*, (puheenjohtaja).
 Maisteri *M. Grönfors*.
 Maanvilj. *M. Lana*.
 Vapaaherra *K. E. Palmén*.
 Insinööri *I. Wahren*.
 Johtaja *J. Sajaniemi*, (rahastonhoitaja.)

VARAJÄSENET:

Metsäherra *L. Karsten*.
 Opettaja *J. Kivikoski*.

OPETTAJAT:

Eri oppiaineet ovat olleet jaettuina opettajain kesken seuraavalla tavalla:

Hirsjärvi, Helmi, kansak. opettajatar. Laulua I ja II.
Johansson, Toini, opettajatar. Matematiikkaa I, II ja IV; ruotsia I; kaunokirjoitusta I ja II ja linjaalipiirustusta I ja II.

Knoblock, Ester, opettajatar. Ruotsia I—V; saksaa III—V; tyttöjen voimistelua I—V.

Lackström, Yrjö, fil. kand. Matematiikkaa III. ja V; fysiikkaa V; yleismaantiedettä V ja syyslukukaudella poikain voimistelua II—V.

Lydén, Fanny, opettajatar. Piirustusta III—V.

Lydén, Jenny, johtajatar. Uskontoa I—V; maantiedettä I—III; oikeinkirjotusta I ja käsitöitä tytöille I—III.

Meritähti, K., teht. kirjuri. Poikain voimistelua II—V kevätlukukaudella.

Nyberg, Santeri, ylioppilas. Venäjää I—V; kirjanpitoa IV—V.

Sajaniemi, Joos., johtaja. Suomea I—V; historiaa I V; laulua III—V ja rakennuspiirustusta III.

VAHTIMESTARI:

Pariskunta *Emma ja Juho Koski*.

III. OPETUSSUUNNITELMA

O p p i a i n e	I	II	III	IV	V	Yht.
Uskontoa	2	2	2	2	2	10
Suomea	3	3	2	2	3	13
Ruotsia	4	4	2	2	2	14
Venäjää	6	5	4	4	4	23
Saksaa			4	4	4	12
Maantiedettä	3	3	2		1	9
Historiaa	1	2	2	3	2	10
Matematiikkaa	5	5	5	5	4	24
Fysiikkaa					3	3
Luonnontiedettä			4	4	2	10
Kirjanpitoa				1	1	2
Kaunokirjotusta	2	2				4
Piirustusta			1	2	2	5
Laulua	2	2	1	1	1	7
Voimistelua	2	2	2	2	2	10
Käsitöitä (linj. piirustusta pojille)	2	2	1			5
	32	32	32	32	33	

IV. OPPIKIRJAT:

USKONNOSSA.

Pyhä raamattu.

K. Ervast, Raamatunhistoria.

Uusi Katkismus.

K. A. Vaaranen, Kirkkohistoria kouluja varten.

SUOMENKIELESSÄ:

- L. Hagman, Koulun lukukirja II ja III osa.
 E. N. Setälä, Suomen kielen oppikirja.
 E. N. Setälä, Suomen kielioppi.
 E. N. Setälä, Suomen kielen lauseoppi.
 J. L. Runeberg, Vänrikki Stoolin tarinat.
 Kalevala.
 A. Kivi, Lea.
 J. L. Runeberg, Salaminin kuninkaat.

RUOTSINKIELESSÄ:

- V. Vasenius, Ruotsinkielen alkeiskurssi I.
 V. Vasenius, Ruotsalainen lukemisto keskiluokkia varten.
 J. L. Runeberg, Julkvällden
 Sieberg, Lyhennetty Ruotsin kielioppi.

VENÄJÄNKIELESSÄ:

- N. Åström, Venäjänkielen alkeiskirja.
 V. Groundström, Venäläinen lukukirja.
 Lilius-Thillot, Venäjänkielen oppikirja, toinen painos.

SAKSANKIELESSÄ:

- J. Öhqvist, Saksan kielen alkeiskirja.
 U. Lindelöf ja J. Öhqvist, Lyhennetty Saksan kielioppi.
 U. Lindelöf ja J. Öhqvist, „Deutsche prosa und Dichtung.“
 J. Öhqvist, „Saksan kielen Harjoituksia.“

MAANTIETEESSÄ:

- Elis Lagerblad, Maantieteen oppikirja.

HISTORIASSA:

- B. Estlander, Yleinen Historia kertomuksittain. Vanha aika.
 J. R. Palin, Yleisen historian oppikirja.
 J. R. Palin, Keskiajan historian oppikirja.
 Palin—Schybergson, Suomen historian oppikirja ja lyseoiden ja tyttökoulujen ylempiä luokkia varten.

MATEMATIIKASSA:

- E. Bonsdorff, Algebran alkeet.
 E. Bonsdorff, Alkeisgeometria oppikouluja varten.
 E. Bonsdorff, Esimerkkiä ja probleemia Algebran alalta.
 L. R. Lagus, Kokoelma laskuopillisia esimerkkejä.
 Bonsdorff, Laskuoppi.

FYSIIKASSA.

- J. Kahilus, Fysikaalisia esimerkkiä.
 I. A. Rosenqvist, Fysiikka tyttökouluja ja lyseoiden pohjaluokkia varten.

ELÄINTIETEESSÄ:

- A. J. Mela, Koulun eläinoppi.

KASVITIETEESSÄ;

- A. J. Mela, Kasvioppi.
 A. J. Mela, Kasvio.

LAULUSSA.

- M. Vegelius, Musiikkiopin alkeet.

V. KOKOELMAT.

Kirjastoa, joka on jaettuna kahteen osaan, opettajien- ja oppilaskirjastoon, on kuluneena vuonna lisätty. Opettajien kirjastoon on saatu teokset V. Rein, Encyklopädisches Handbuch der Pädagogik, E. Rosberg, Maa ja kansat sekä Suomea samoilemassa. Pedagooginen aikakauskirja on tilattu. Ostettaessa myönnetyllä alennusprosentilla ovat oppilaat lisänneet oppilaskirjastoaan. Toverikunnan kirjastoa on lisätty kirjoilla 100 mk. arvosta.

OPETUSVÄLINEITÄ ON LISÄTTY:

Kieliopetusta varten Зуевъ, Разборная картина, Havainnollisia kuvia: Luokka, asuinhuone.

MATEMATIIKKA VARTEN

Kokonaislukujen kertotaulu Hj. Hultin.

VOIMISTELUA VARTEN

Plintti.

PIIRUSTUSTA VARTEN

4 kipsiornamenttia, puuklosseja, maljakkoja ja monta pienempää esinettä.

LUONNONTIETEELLISIIN

kokoelmiin on ylioppilas Yrjö Kajava lahjoittanut hyönteis-kokoelman.

MUUTAMIA MUINAISESINEITÄ ovat oppilaat lahjoittaneet koulun kokoelmaan.

VI. SUORITETUT OPPIMÄÄRÄT.

USKONTO.

I luokka. (2 t.) Vanhan Testamentin Raamatun historiasta K. Ervastian isomman oppikirjan mukaan alusta 34 kertomusta. Kristinopin 1:nen 2:nen 3:s ja 4:s luku. Virsiä luettu ulkoa.

II luokka. (2 t.) Vanhan Testamentin Raamatun historiaa kertomukset 37:stä loppuun, Uudesta Testamentista kertomukset 1—9. Raamatunlauseita ja virsiä ulkoa.

III luokka. (2 t.) Uuden Testamentin Raamatun historiaa luettu 39 lukuun. Kristinopin 5:s luku. Virsiä luettu ulkoa.

IV luokka. (2 t.) Apostolien teot läpikäyty. Vaarasan kirkko-historiasta luettu vanha-aika.

V luokka. (2 t.) Vaarasan kirkkohistoria luettu loppuun ja kerrattu.

ÄIDINKIELI.

I luokka (3 t.) *Kielioppia*. Setälän pienimmästä oppikirjasta ensimmäinen oppijakso (kappaleeseen 51). *Sisälukua* Hagman—Johnsson—Rapolan toimittaman Koulun Luku-

kirjan II:sta osasta. *Oikeinkirjotusta* 1 tunti viikossa sane-lun, luettujen satujen ja helppojen omintakeisten aiheiden mukaan.

II luokka. (3 t.) *Kielioppia*. Setälän pienemmän oppikirjan mukaan kerrattu entinen ja uutta luettu §:ään 101 saakka. Lauseen jäsenystä. *Kirjallisuutta*. Koulun lukukirja III:s, sekä muihin aineisiin soveltuvia runoja ja kertomuksia kirjallisuudestamme. *Oikeinkirjotusta* kuten I luokalla.

III luokka. (2 t.) *Kielioppia*. Setälän pienemmästä oppikirjasta §:ään 142 saakka. Kirjallisia lauseenjäsenysharpotuksia. *Kirjallisuutta*. Koulun lukukirja III; sekä joku runo Vänrikki Stoolin tarinoista. Luettu paloja uudemmasta kirjallisuudesta. Kesä-ajaksi annettu Juhani Ahon „Rautatie“. — *Ainekirjotusta*. 1. Uudisasukas (J. Ahon lastusta). 2. Luis-tinretki. 3. Lallin emäntä kertoo piispa Henrikin surmasta. 4. Iltapäivä kotona.

IV luokka. (2 t.) *Kielioppia*. Setälän isomman kieliopin mukaan kerrattu äänne- ja sanaoppi partikkeleihin asti. Lau-seen jäsenystä sekä suullisesti että kirjallisesti. *Runous-opista* esitetty runon ulkomuotoa koskevia seikkoja. *Kirjallisuutta*. Vänrikki Stoolin tarinat, joko ulkoa luettuina tai suorasanaisesti kerrottuina. — Ahon, Alkion, Canthin, Ingmanin, Pak-kalan y. m. kertomuksia kotityönä valmistettuina vapaasti luokan edessä esitetty ja yhdessä arvosteltu. Luettu Kiven Lea. Kesätyöksi on annettu A. Kiven „Seitsemän veljestä.“ — *Ainekirjotusta*. 1. Sempachin taistelu. 2. Vänrikki Stool kertoo tultavuudestaan Runebergiin. 3. Luokka-aine. 4. Hyön-teisten muodonvaihdos. 5. Mikael Agrikola kirjallisuutemme isänä.

V luokka. (3 t.) *Kielioppia*. Setälän Suomenkielen lauseopista luettu I luku sekä osia muista. Lauseita jäsen-netty. *Runousopin* pääkohdat esitetty. *Kirjallisuutta*. Kale-vala luettu lyhennellen, tutustuen runojen syntyyn, kokoon-panoon, kieleen, runollisiin kaunistuskeinoihin, sisällykseen ja runoissa kuvattuihin luonteisiin. — Luettu Runebergin draama Salaminin kuninkaas, sekä Kiven Lea. — *Ainekirjo-tusta*. 1. Väinämöisen veneenveisto. 2. Nuijasota. 3. Vilhelm

von Schwerin. 4. Käännös venäjän kielestä. 5. Kullervon traagillisuus. 6. Syrjäharrastuksista.

RUOTSINKIELI.

I luokka. (4 t.) Vaseniuksen alkeiskurssista luettu, käännetty ja osittain luettu ulkoa kpl. 1—38. Tekstissä esiintyviä kieliopillisia seikkoja selitetty. Ulkoa runot „Lillan soffer“ ja „Toini med kaffebrickan“. Oikeinkirjotusta kerran viikossa.

II luokka. (4 t.) Edellämaitusta oppikirjasta luettu ja käännetty kpl. 42—79. Kieliopilliset seikat selitetty. Runoja luettu ulkoa. Käännösharjoituksia kerran viikossa.

III luokka (2 t.) Edellämaitusta oppikirjasta kpl. 83—106. Ulkoa luettu joku runo. Käännös- tai reproduktioharjoituksia joka toinen viikko.

IV luokka (2 t.) Vaseniuksen „Ruotsalaisesta lukemistosta“ kpl. 1—26. Joku runo luettu ulkoa. Kieliopista tarkastettu subst. adj. pron. ja verbien taivutus ja käytäntö. Kirjotusharjoituksia niinkuin edellisellä luokalla.

V luokka. (2 t.) Edellämaitusta oppikirjasta kpl. 28—94, 41—47. Joku runo luettu ulkoa. Muoto- ja lauseopin pääkohdat luettu ja kerrattu A. Siebergin „Lyhennetty ruotsin kielioppi“, oppikirjana. Kirjotusharjoituksia niinkuin edellisellä luokalla.

Opetuskieli kaikilla luokilla mikäli mahdollista ruotsi. Luettujen kappaleiden johdosta keskusteltu ja osa kerrottu tai alemmilla luokilla luettu ulkoa.

VENÄJÄNKIELI.

I luokka. (6 t.) Aluksi harjotettu havainnollista opetusta „Зуевъ Разборная картина“ nimisen kuvan avulla. N. Åström'in Venäjän kielen alkeiskirjasta luettu, kerrattu ja kieliopillisesti selitetty 40 kertomusta. Luettujen kertomusten nojalla puheharjoituksia. Useita runoja ulkoa. Substantiivien taivutus, verbien luku- ja aikamuodot. Oikeinkirjotusta kerran viikossa. Opetuskielenä yksinomaan venäjä.

II luokka. (5 t.) Edellisen luokan kurssi kerrattu. N. Åström'in kirjasta 50 kertomusta. Puheharjoituksia niinkuin edelliselläkin luokalla. Useita runoja ulkoa. Substantiivien ja adjektiivien taivutus, verbien preesensi, preteriti, futuuri, infinitiivi ja imperatiivi. Refleksiivisten verbien taivutus. Oikein- ja käännöskirjotusta tavallisesti kerran viikossa. Opetuskielenä osaksi venäjä.

III luokka. (4 t.) Edellisen luokan kurssi kerrattu. Lilius & Thillot'in kieliopista luettu 48:aan lukuun asti. N. Åström'in Venäjän kielen alkeiskirjasta luettu kertomukset 34—70 kurssorisesti 1—30. Kirjotusta — käännöksiä suomesta venäjäksi — noin kerran viikossa.

IV luokka. (4 t.) Edellisen luokan kurssi kerrattu. Lilius & Thillot'in kielioppi loppuun. Substantiivit ja verbit laajemman kurssin mukaan. W. Groundström'in Venäläisestä lukukirjasta kertomukset 1—29. Kirjotusta luokalla (käännöksiä) noin joka toinen viikko. Helpompia reproduktiooneja kirjotettu kotona.

V luokka. (4 t.) Kielioppi kerrattu. Verbioppi laajemmin prof. Asboth Mikkolan kieliopin mukaan. W. Groundström'in lukukirjasta toinen osasto. Puschkinin, Lermontoffin, Tolstoy'n y. m. runoja. Luetun nojalla lauseanalyysiä. Kirjotusta kerran viikossa, osaksi käännöksiä, osaksi reproduktiooneja luetuista kertomuksista.

SAKSANKIELI.

III luokka. (4 t.) Öhqvistin Saksankielen Alkeiskirjasta luettu ja käännetty kpl. 1—59, joista 21 ensimmäistä kpl. luettu äänteen mukaisella harjoituksella. Kielioppi samasta oppikirjasta 1—15. Kirjotusharjoituksia kerta viikossa, syyslukukaudella oikeinkirjotusta, kevätlukukaudella käännöksiä.

IV luokka. (4 t.) Edellämaitusta oppikirjasta luettu kpl. 62—100. J. Öhqvistin lukukirjasta „Prosa und Dichtung“ luettu kpl. 1—50. Runoja luettu ulkoa. Kieliopillinen osa Öhqvistin alkeiskirjasta luettu loppuun ja kerrattu. Lindelöf-Öhqvistin „Lyhennetystä saksankieliopista“ luettu § 16—62.

Kirjotusharjoituksia kerta viikossa, osaksi kieliopillisia käännöksiä, osaksi Öhqvistin Saksankielen harjotuksista, joista on käännetty kpl. 137—140, 148.

V luokka. (4 t.) Öhqvist'in edellämaitusta lukukirjasta luettu ja käännetty kpl. 29—55, 64, 66, 75, 77, 79, 81, 85, 87, 89, 91, 93, 97, 108, 115, 123, 133, 182, sekä runot 51, 118, 130, 134 ja ulkoa runot 98, 109, 140. Lindelöf-Öhqvistin edellämaitusta kieliopista luettu ja kerrattu § 9—142, 147—151, 167—173, 176, 179—191, 197—207, 211, 213. Kirjotusharjoituksia kerta viikossa, osaksi kieliopillisia käännöksiä, osaksi Öhqvistin „Saksankielen harjotusten“ mukaan, joista käännetty kpl. 140—156. Opetuskieli kaikilla luokilla mikäli mahdollista, saksa. Luettujen kappaleiden johdosta keskusteltu ja osa niistä kerrattu.

MAANTIETEESSÄ.

I luokka. (3 t.) Elis Lagerbladin Maantieteen oppikirjan alusta Itävalta-Unkariin.

II luokka. (3 t.) Edellämaitusta oppikirjasta Saksasta alkaen Eurooppa ja Aasia. Eurooppa kerrattu. Luokalla luettu kuvauksia teoksista „Maantieteellisiä kuvauksia“ ja „Pohjoisnavalta päiväntasaajalle.“

III luokka. (2 t.) Amerika ja Austraalia. Koko oppimäärä kerrattu. Luettu luokalla kuvauksia edellämaituista teoksista.

V luokka. (1 t.) E. Lagerbladin oppikirjan mukaan luettu yleisen maantieteen perusteet, muutamissa paikoin hiukan laajemmin opettajan esityksen mukaan.

HISTORIA.

I luokka. (1 t.) Vanhan ajan historiaa on Estlanderin oppikirjan mukaan luettu Perikleen aikaan saakka.

II luokka. (2 t.) Saman oppikirjan mukaan on luettu vanha-aika loppuun.

III luokka. (2 t.) Vanha-aika loppuun ja Pallinin Keski-ajan oppikirjasta ristiretkiin.

IV luokka. (3 t.) Pallinin oppikirjasta Keski-aika loppuun ja Pallin-Rapolan Yleisen historian oppikirjasta uutta-aikaa toiseen aikakauteen. — Suomen keski-ajan historia luettu tarkasti Schybergsonin oppikirjan mukaan.

V luokka. (2 t.) Uusi-aika loppuun Pallin-Rapolan oppikirjasta. Suomen historia loppuun. Kerrattu vanha- ja keski-aika.

MATEMATIIKKA.

I luokka. (5 t.) Kokonaiset-, laatuluvut ja murtoluvut jakolaskuun asti.

II luokka. (5 t.) Kerrattu edellisen luokan kurssi. Luettu decimaaliluvut, verranto-oppi, yksi ja moniehtoinen päätöslasku ja prosenttikäsite. Laskettu vastaavat esimerkit Laguksen esimerkkikirjasta.

III luokka. (5 t.) *Aritmetiikkaa*: alennuslasku, seuralasku, vaihtolasku sekä neliöjuuren otto. Koko laskuoppi kerrattu. *Algebraa*: Yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolasku. *Geometriaa*: ensimmäinen kirja sekä toisesta VII ensimmäistä teoreemia. Todistettu luokalla harjotusteoreemeja.

IV luokka. (5 t.) *Algebraa*. Kerrattu edellisen vuoden oppimäärä. Luettu murto- ja juuri-lausekkeet, verranto-oppi ja ensimmäisen asteen ratsionaaliset ekvatsioonit. Laskettu vastaavat esimerkit Bonsdorffin esimerkkikirjasta. *Geometriassa*. Kerrottu edellisen luokan oppimäärä. Luettu toinen kirja loppuun ja kolmannen kirjan teoreemit. Ratkaistu harjotusteoreemeja ja probleemeja.

V luokka. (4 t.) *Algebraa*. I:sen asteen ekvationeja ja probleemeja yhdellä ja useammalla tuntemattomalla. Koko algebran oppimäärä kerrattu. *Geometriaa*: V:n kirjan johdanto ja teoreemit. Koko oppimäärä kerrattu. Harjotusesimerkkejä ja harjotusteoreemeja.

FYSIIKKA.

V luokka. (3 t.) I. A. Rosenqvist'in oppikirjan mukaan luettu oppi. valosta, lämmöstä, magnetismista ja sähköstä. Koko oppikirja kerrattu. Harjotusesimerkkejä.

ELÄINOPPI.

III luokka. (4 t.) Kerrattu edellisen luokan oppimäärä. Luettu ja tarkkaan kerrattu linnut.

IV luokka. (4 t.) Luettu ja kerrattu matelijat, sammakot ja kalat sekä hyönteiset. Edellisen luokan oppimäärä kerrattu.

V luokka. Luettu ja kerrattu kaikki luurangottomat. Koko entinen oppimäärä kerrattu.

KASVIOPPI.

III luokka. (4 t.) Tarkkaan kerrattu edellisen vuoden oppimäärä. A. J. Melan tyttökoulujen kasviopista luettu Linnén kasvijärjestelmä luokittain. Edellisenä kesänä koottu lisää 50 kasvia.

IV luokka. (4 t.) Linnén järjestelmä tarkkaan kerrattu. Selitetty luonnollinen järjestelmä sekä luettu Cotyledoneæ-kaaren tärkeimmät heimot paljassiemeniisiin asti. Koottu herbaarioon lisää 50 uutta kasvia edellisenä kesänä.

V luokka. (2 t.) Luonnollisen järjestelmän Cotyledoneæ-kaari kerrottu. Luettu Acotyledoneæ-kaaren tärkeimmät heimot sekä kasvien rakenne ja elintoiminnot. Lisätty herbaariota edellisenä kesänä 50 kasvulla (yhteensä herbaariossa 200 kasvia).

PIIRUSTUSTA.

III luokka. (1 t.) Luokkaopetusta on käytetty. Piirustettu ornamentteja neiti H. Granstedt'in seinäkaavojen ja opettajan suurelle taululle piirtämän mallin mukaan. Mallit ovat olleet joko eri tyyliakakausien ornamentteja tai stiliseerattuja lehti- ja kukkamuotoja. Yksinkertaisia tasapintaisia kasviornamentteja on maalattu vesiväreillä.

IV luokka. (2 t.) Syyslukukaudella on käytetty luokkaopetusta. On piirustettu nti H. Granstedt'in seinäkaavojen II sarjan mukaan. Yksinkertaisimmat perspektiivi-opin säännöt on selitetty. Projektioni piirustuksia on suoritettu. Ly-

hyt kurssi viivaperspektiivissä on piirustettu. Tasapintaisia kasviornamentteja on maalattu vesiväreillä. Puuklosseja on käytetty malleina.

V luokka. (2 t.) On piirretty kasvia elävien ja stiliseerattujen mallien mukaan ja maalattu vesiväreillä. Puuklossien ja kipsiornamenttien mukaan on piirustettu. Värillisiä liituja on käytetty piirtäessä esineitä. Muistipiirustusta on harjoitettu.

VIIIVAINPIIRUSTUS.

I luokka. Piirretty I. Stenbäck'in mallien mukaan II:sta ja III:sta vihosta.

II luokka. Piirretty I. Stenbäck'in mallien mukaan III:sta ja IV:stä vihosta.

RAKENNUSPIIRUSTUS.

III luokka. (pojille 1 t.) Tehty maalaistalon asema-
piirros.

KIRJANPITOA.

IV luokka. (1 t.) Pidetty kassakirja, memoriaali ja pääkirja. Päätetty kirjat kolme kertaa. Liikealalla esiintyviä asioita selitetty.

V luokka. (1 t.) Kassakirja, memoriali ja pääkirja. Yksi kurssi reskontralla. Päätetty kirjat kaksi kertaa. Laskuja, vekseleitä ja joku kirje kirjoitettu. Liikeasioita selitetty.

KÄSITYÖT.

I luokka. (2 t.) Kudottu sukat. Valmistettu joku oppilaiden itse valitsema helpompi työ.

II luokka. (2 t.) Naisen paita.

III luokka. (1 t.) Naisen pusero. Käsityölaukku, jossa on opittu solmimistöitä ja koru-ompelua.

KAUNOKIRJOITUS.

I luokka. (2 t.) M. Bährin kaunokirjotusjärjestelmän 2 ensimmäistä viikkoa kirjotettu.

II luokka. (2 t.) Saman kaunokirjotusjärjestelmä loppuun kirjotettu. Kevätlukukauden lopulla ovat oppilaat käsi-alansa varmistuttamiseksi lukukirjoistaan kopioineet kappaletta tavalliseen viikkoon.

LAULU.

I luokka. (2 t.) Luettu musiikkiopin alkeita P. J. Haninikaisen oppikirjan mukaan. Laulettu äänteenotamis- ja laulutoodin mukaan yksi- ja kaksiaänisiä C-, G ja F duurissa käypiä sekä korvakuulon mukaan muissakin sävellajeissa olevia lauluja ja virsiä. Kirjotettu nuotteja.

II luokka. (2 t.) Kerrattu edellisen vuoden kurssi ja lisäksi opetettu duurissa käyvät risti- ja b sävellajit. Laulettu yksi- kaksia- ja kolmiaänisiä lauluja sekä virsiä. Kirjotettu nuotteja.

III, IV ja V luokka. (1 t.) Edellisiä kursseja kerrattu. Opittu yksiaänisiä lauluja yhdistäen niihin puheluita ja kertomuksia kasvattavaa tarkotusta varten.

VOIMISTELU.

I. YHTEISVOIMISTELU.

I luokka. (2 t.) Helppoja järjestysharjoituksia. Riviin asettuminen, ojennus, jako. Yksinkertaisia sääri- ja käsivarsiliikkeitä. Harjoituksia puolapuilla, rekillä, nojapuilla ja plintillä. Kiipeämistä tangoilla. Leikkejä.

II. TYTTÖJEN VOIMISTELU.

II ja III luokka. E. Kallion „Naisvoimistelun käsikirjan“ mukaan opetettu sääri- ja käsivarsiliikkeitä. Korkeushyppyjä ja helpompia sauvaliikkeitä. Harjoituksia puolapuilla, nojapuilla, rekillä ja plintillä. Kiipeämistä tangoissa. Leikkejä.

IV ja V luokka. (2 t.) Enemmän yhdistettyjä liikeryhmiä. Telineharjoituksia. Vaikeampia sauvaliikkeitä. Korkeushyppyjä. Suotuisalla säällä on oltu kävelemässä

III. POIKIEN VOIMISTELU.

II ja III luokka (2 t.) I. Vilksmannin voimistelun käsikirjan mukaan otettu helpompia järjestys vapaaharjoituksia. Sauvavoimistelun alkeet opittu. Telineillä otettu yksinkertaisempia liikkeitä sekä hyppyjä Syksyisin ja keväisin pallo y. m. leikkejä, talvella hiihtoa ja luistelua.

IV ja V luokka (2 t.) Vilksmannin käsikirjan mukaan järjestys ja vapaaharjoituksia sekä sauvoilla että ilman. Teline- ja hyppyjä. Urheilua ja leikkejä.

	Syntymäaika.	Kotipaikka.
Aino Uotila	1/8 1892	Urjala.
August Vendelin	28/1 1891	Pyhäjärvi.
Juho Älli	15/8 1891	Somero.

33

VII OPPILAAT.

I LUOKKA.

Luokan johtaja: SANTERI NYBERG.

	Syntymäaika.	Kotipaikka.
Fanny Ahlstedt	2/3 1891	Somero.
Jenny Ala-Mikola	21/8 1893	Punkalaidun.
Erik Helenius	13/7 1889	Pyhäjärvi.
Kosti Helin	10/1 1890	Forssa.
Väinö Hirsjärvi	18/9 1890	Kiikka.
Lyydia Honkala	15/2 1889	Jokioinen.
Saara Hyrkäs	19/7 1892	Lempäälä.
Jalmari Jalkunen	20/11 1890	Loppi.
Martta Kantala	27/11 1892	Urjala.
Anna Kara	30/10 1892	Jokioinen.
Lyydia Keskinen	2/12 1891	Jyväskylä.
Martta Klemäle	25/10 1891	Jokioinen.
Lyydia Koivisto	12/9 1889	Viksberg.
Niilo Lahtinen	4/8 1893	Forssa.
Johannes Lana	13/12 1891	Tammela.
Heidi Manner	25/9 1891	Forssa.
Paavo Nuutila	23/1 1894	Humppila.
Verner Pukkila	17/8 1892	Somero.
Rauha Rekola	30/3 1891	Tammela
Altti Reponen	2/3 1891	Urjala.
Elli Retulainen	24/11 1892	"
Sanni Rönn	6/2 1894	Forssa.
Sievä Rönn	29/8 1892	"
Alma Saarinen	24/7 1890	"
Hilde Sourander	3/12 1893	Mustiola.
Rafael Sourander	17/2 1895	"
Ruth Söderlund	10/4 1893	Porssa.
Eliina Tuominen	10/12 1889	Jokioinen.
Urho Tölö	20/1 1891	Forssa.
Aarne Uoti	5/2 1893	"

II LUOKKA.

Luokan johtaja: ESTER KNOBLOCK.

	Syntymäaika.	Kotipaikka.
L I V A E L I Y L L I G R Ö N F O R S .	26/7 1893	Forssa.
I M P I H I R S J Ä R V I	2/9 1892	Kiikka.
I R E N E H I E T A L A	2/4 1891	Urjala.
V A L M A H Ä L L S T R Ö M	3/5 1893	Forssa.
A R V I D J A A K K O L A	10/10 1890	Urjala.
E L S A K A L L I O	30/8 1892	Forssa.
A U G U S T K O I V U N E N	2/3 1890	Kosken kapp.
M A R T T A K Y L Ä N P Ä Ä	26/6 1888	"
U R H O L A A K S O	15/2 1893	Forssa.
L A U R A L A I N E	25/9 1893	"
A I M O M A N N E R	29/12 1893	"
V Ä I N Ö M A R K U L A	3/4 1889	Loimaa.
V Ä I N Ö M A T T I L A	25/7 1890	Tammela.
P E N T T I M Ä K E L Ä	8/2 1893	Urjala.
U R H O M Ä K E L Ä	2/3 1893	Loppi.
B E T T Y M Ä N T Y N E N	18/10 1889	Ruovesi.
F A N N Y N U U T I L A	10/6 1892	Humppila.
V I L H O O L I N	23/3 1889	Kiikka.
A R T T U R I R A N T A N E N	2/3 1892	Ypäjä.
L E M P I R A N T T I L A	4/3 1892	Tammela.
E I N O R E T U L A I N E N	15/6 1890	Urjala.
R E I N O R Ö N N	19/9 1890	Forssa.
T O R S T E N S A L M I N E N	26/6 1891	Somero.
L I N D A S A A R I N E N	18/6 1892	Jokioinen.
T Y Y N E S A A R I N E N	14/2 1890	Valkjärvi.
A I R S I P I L Ä	25/9 1889	Tammela.
E S T E R S V E N S S O N	12/12 1891	Somero.
O S S I A N S Ö D E R B E R G	30/4 1893	Forssa.
T Y Y N E S Ö D E R B E R G	22/1 1890	"
P E R S Ö D E R L U N D	13/1 1891	"
S A N N I T O I V O N E N	20/9 1893	"
F A N N Y T O L P P A	28/6 1889	Tammela.

	Syntymäaika.	Kotipaikka.
Lempi Tulokas	29/7 1890	Tammela.
Astrid Vahlberg	30/5 1893	Forssa.
Anna Vallén	5/8 1889	Tammela.
Helmi Vallén	26/6 1891	"
Lyyli Vikstén	25/1 1891	"
Anna Åberg	23/2 1890	Forssa.

38

III LUOKKA.

Luokan johtaja: Y. A. LACKSTRÖM.

	Syntymäaika.	Kotipaikka.
Valdemar Arborelius	7/5 1889	Jokioinen.
Juho Hakala	18/5 1889	Loimaa.
Armas Helke	18/8 1891	Tammela.
Elma Henriksson	16/10 1891	Forssa.
Martti Henriksson	22/11 1889	"
Väinö Holmström	27/10 1888	Suonnejoki.
Jalmari Kaskelin	6/9 1891	Tammela.
Väinö Mattila	27/6 1890	Humppila.
Elli Mäkelä	13/11 1890	Urjala.
Toivo Mäki	13/2 1891	Halikko.
Eino Nikander	27/3 1892	Koski.
Jenny Nuikkinen	12/5 1890	Kokemäki.
Alli Reponen	1/5 1889	Urjala.
Ester Sankari	19/7 1890	Forssa.
Saima Sankari	2/7 1892	"
Saara Sohlman	14/11 1882	"
Anni Svensson	29/11 1889	Somero.
Viiwi Söderberg	28/9 1891	Forssa.
Lahja Uoti	2/7 1889	"
Lempi Uoti	13/3 1891	"
Jalmari Valdén	20/9 1888	Tammela.
Toini Vikstén	10/3 1889	"
Olga Vitka	6/2 1888	Somero.

23

IV LUOKKA.

Luokan johtaja: JENNY LYDÉN.

	Syntymäaika.	Kotipaikka.
Aarne Astala	22/4 1891	Urjala.
Työne Blom	12/1 1890	Forssa.
Edith Grönblom	10/11 1889	Tammela.
Hilda Honkala	12/3 1886	Jokioinen.
Venla Kallio	7/5 1889	Forssa.
Jalmari Korpela	20/11 1887	Someroniemi.
Siiri Koskinen	23/12 1889	Tammela.
Viktor Koskinen	31/7 1890	Forssa.
Thyra Laine	13/1 1889	"
Olga Liinaharja	30/4 1885	Tammela.
Viljam Lundström	30/4 1888	Forssa.
Einar Malm	21/12 1887	Humppila.
Fanny Malm	6/7 1890	"
Hellin Manner	25/12 1885	Forssa.
Toivo Mäkelä	6/5 1888	Urjala.
Martta Mäki-Mattila	26/9 1888	Alastaro.
Fanny Nummelin	2/5 1889	Forssa.
Oskari Oksanen	3/5 1888	"
Olga Pomppu	30/6 1884	Tammela.
Elssa Salenius	28/11 1890	Forssa.
Saima Säteri	26/10 1887	Urjala.
Hellin Söderberg	23/11 1886	Forssa.
Selma Yliskylä *	3/8 1888	"
Frans Åberg	1/8 1887	"

24

* Erosi kevätlukukauden alussa.

V LUOKKA.

Luokan johtaja: JOOS. SAJANIEMI.

	Syntymäaika.	Kotipaikka.
Aino Helgrén	3/5 1889	Forssa.
Toivo Kraatari	13/3 1886	Koski (T. I.)
Saima Kuusinen	25/10 1884	Tammela.
Elli Markula	12/10 1886	Loimaa.
Artturi Molenius	4/10 1886	Tammela.
Rauha Nieminen	3/12 1887	Forssa.
Laura Nylund	26/4 1887	Tammela.
Elin Rantanen	3/8 1887	Someroniemi.
Aino Reponen	28/4 1887	Urjala.

	Syntymäaika.	Kotipaikka.
Eero Rönn	18/5 1888	Forssa.
Onni Salovaara	3/10 1888	•
Ilmari Sankari	27/10 1888	Humppila.
Rudolf Söderberg	29/6 1885	Forssa.
Ilmari Tasanen	13/11 1888	•
Anna Titti	21/11 1889	Alastaro.
Väinö Virtanen	9/7 1884	Forssa.

16

VIII. OPPILASTILASTOA.

OPPILAITTEN KOTIPAIKKA.

Forssa	50
Tammela	23
Urjala	14
Humppila	6
Jokioinen	7
Loimaa	6
Someroniemi	2
Somero	7
Koski (T. 1.)	4
Muualta	15
Yhteensä	134

OPPILAJEN VANHEMPIEN SÄÄTY:

Virkamiehiä	24
Kauppiaita ja liikemiehiä	18
Talollisia	12
Tehdasyleisöä	13
Ammattilaisia	46
Tilatonta väkeä	21
Yhteensä	134

KESKIMÄÄRÄINEN IKÄ 1 P:NÄ TAMMIK.

Luokka.	Keski-ikä.	Nuorin oppilas.	Vanhin oppilas.
I	13,1	9,9	15,9
II	13,5	11,3	16,4
III	14,6	12,1	17,3
IV	16,6	13,8	20,8
V	17,6	15,1	20,5

OPPILASMÄÄRÄ VUODEN LOPULLA:

Luokka.	Tyttöjä.	Poikia.	Yhteensä.
I	19	14	33
II	23	15	38
III	13	10	23
IV	15	8	23
V	8	8	16
Koko opisto	78	55	133

EDISTYSTEN KESKIARVOT:

Luokka.	Käytös.		Opinhalu.		Edistys.	
	Syysluk.	Kevätluk.	Syysluk.	Kevätluk.	Syysluk.	Kevätluk.
I	10	10	9,8	9,8	8	7,8
II	9,9	10	9,5	9,9	7,9	7,5
III	10	9,9	9,6	9,9	7,9	7,8
IV	10	10	9,8	9,8	7,5	7,3
V	10	10	9,7	9,8	7,6	7,6

KEVÄÄLLÄ V. 1904 KOULUSTA PÄÄSSEIDEN OPPI-
LAIDEN TOIMINTA-ALAT.

Jatkaa opinnoita Turun reaalilyseossa	3 poikaa.
” ” Helsingin jatko-opist.	1 tyttö.
Palvelee posti-alalla	3 ”
” rautatiellä	3 poik.
” liikealalla	1 tyttö.
Kotopuuhiissa, kotiopettajattarena y. m.	8 ”

PÄÄSYVAATIMUKSET.

ENSIMÄISEEN LUOKKAAN:

Uskonnossa: tärkeimmät kertomukset vanhan ja uuden testamentin raamatunhistoriasta sekä kristinopin pääkohdat Lutherin vähän katekismuksen mukaan.

Suomenkielessä: korkoa noudattava sisäluku sekä taito omilla sanoilla tehdä luvun sisällyksestä selkoa, niin myös tärkeimmät kohdat lauseen selityksestä.

Laskennossa: tyydyttävä taito päässälaskussa sekä taululla neljä laskutapaa kokonaisilla ja laatuluvuilla.

Maantiedossa: pääkohdat Suomen maantieteessä, luonnonomaisen maantiedon perusteet, sekä tieto Europan valtakunnista ja niiden pääkaupungeista.

Kauno- ja oikeinkirjotuksessa: tyydyttävä taito.

Ylempiin luokkiin vaaditaan edellisten luokkien oppimäärät.

Opistoon pyrkijä ilmoittautukoon vanhempain tai holhoojain kautta, olkoon varustettuna papintodistuksella ja myöskin koulutodistuksella. (Katso ilmoitusta takasivulla).

VI-
VUOSIKERTOMUS

YHTEISKOULUN VALMISTAVAN KOULUN TOI-
MINNASTA LUKUVUONNA 1904—1905.

Koulu on päättänyt viidennen lukuvuotensa. Se on kulunut tasaisesti työskennellessä ilman erityisiä, sisälliseen toimintaan kuuluvia muutoksia, lukuunottamatta opettajien uusiintumista. Lukuvuoden alussa nimittäin tuli kouluun opettajattareksi neiti Fanny Lydén ja lokak. 1 päivänä, jolloin johtajatar, neiti Olga Reponen erosi toimestaan, astui hänen sijalleen allekirjoittanut.

Valmistavan koulun aineellinen kannatus, joka tähän asti on ollut kokonaan riippuvainen yksityisten toimenpiteistä, on nyt täysin turvattu, kun koulu tämän lukuvuoden ajalla on liitetty yhteiskouluun. — Tammelan kunta on tänäkin vuonna luovuttanut viinaverorahoista 500 mk, ja erästä koulun hyväksi pidetystä iltamasta saatiin 310 mk.

Yleensä voi huomata, että paikkakunnan henkinenkin kannatus on tullut koulumme osaksi. Siitä on todisteena muun muassa vuosittain yhä lisääntyvä oppilasmäärä, nyt kun jo on oppilaita niin paljon kun pieniin huoneisiin sopii, ja useita kouluun pyrkijöitä on täytynyt hyljätä tilan puutteen tähden. Jos vielä ottaa lukuun sen alttiuden, jolla oppilaiden vanhemmat ja koulun ystävät ovat olleet valmiit uhraamaan sekä aikaa että vaivoja, kun on ollut kysymyksessä tämän koulun joko henkinen tai aineellinen avustus, niin on meillä varma tieto siitä, että Valmistavan koulun tulevaisuuteen voi luottaa ja että sillä tästälähin on elämä edessään.

Forssan yhteiskoulun johtokunta teki kokouksessaan äskettäin Valmistavan koulun suhteen muutoksia. Päätettiin kokonaan poistaa n. s. Aakkosluokka, korottaa ikä I luokalle pääseville 8:ksi vuodeksi, sekä lisätä oppituntien lukumäärää kummallakin luokalla.

OPPILASTILASTOA.

OPPILASMÄÄRÄ:

Luokka.	Poikia.		Tyttöjä.		Yhteensä.	
	1904	1905	1904	1905	1904	1905
Aakkos.	13	13	13	12	26	25
I.	11	11	15	14	26	25
II.	12	12	13	13	25	25
Koko koulu.	36	36	41	39	77	75
Eronneita.	1	—	2	—	3	—

OPPILAIDEN VANHEMPIEN SÄÄTY:

Virkamiehiä	3
Kauppiaita ja liikemiehiä	8
Maanviljelijöitä	3
Ammattilaisia	28
Tehdasyleisöä	28
Muita työmiehiä	4

Opetuksessa on noudatettu seuraavaa suunnitelmaa:

A i n e.	Aak- kos.	I.	II.	Yht.
Uskontoa	1 ¹ / ₂	3	3	7 ¹ / ₂
Suomenkieltä	4 ¹ / ₂	5	6	15 ¹ / ₂
Maantietoa	—	2	3	5
Laskentaa	2	5	5	12
Kaunokirjotusta	3	2	2	7
Laulua	1	1	1	3
Voimistelua ja leikkiä	2	1	1	4
Käsitöitä	1	2	2	5
Yhteensä	15	21	23	59

SUORITETUT OPPIMÄÄRÄT.

USKONTO.

Aakkosluokka. (1 ¹/₂ t.) Tärkeimmät kohdat Raamatun historiasta suullisesti kerrottu ja kysely.

I Luokka. (3 t.) Tärkeimmät kertomukset Uudesta Testamentista luettu ja kerrattu K. Ervastian pienemmästä Raamatun historiasta.

II luokka. (3 t.) Tärkeimmät kertomukset luettu ja kerrattu K. Ervastian Raamatun historian mukaan. Katkismuksesta luettu Käskyt, Uskonkappaleet ja Isä-meidän rukous.

SUOMENKIELI.

Aakkosluokka. (4 ¹/₂). Puheharjoituksia havainto-opetuksen nojalla. Lukuopetuksen alkeet on annettu „ääntämiskirjoitusluku“ metoodin mukaan. Ensinnä on selvitetty lause, sana, tavu, kirjain, sitten on harjoitettu tavaamista ja tavujen yhdistämistä sanoiksi K. Einiön lukukirjan mukaan. Parirunoa luettu ulkoa. Vähitellen on koetettu tehdä selvää luetun sisällyksestä kyselyn avulla.

I luokka. (5 t.) Luettu K. Einiön lukukirjasta kaikki lukukappaleet ja sen lisäksi Hagman, Johnsson & Rapolan y. m. Koulun lukukirjan I:stä osasta muutamia kertomuksia. Runoja on luettu ulkoa.

II luokka. (6 t.) Luettu Hagman, Johnsson & Rapolan Koulun lukukirjan I:nen osa kokonaan sekä II:sta osasta useita kertomuksia. Runoja luettu ulkoa. *Kielioppia*: tärkeimmät sanaluokat ja lauseenosat. Harjoitettu sanain selitystä ja lauseen jäsenystä. *Oikeinkirjoitusta* sanelun mukaan 1 t. viikossa.

MAANTIEDE.

I luokka. (2 t.) Aluksi havainto-opetusta ja karttaan tutustumista, maanosat ja Suomi kokonaan luettu ja kerrattu Elis Lagerbladin Valmistavan maantieteen mukaan.

II luokka. (3 t.) Ylämainittu oppikirja kokonaan luettu ja kerrattu.

LASKENTO.

Aakkosluokka. (2 t.) Yhteen- ja vähennyslaskua luvuilla 1—20. Pääsälaskua harjoitettu paljon.

I luokka. (5 t.) Yhteen-, vähennys- ja kertolaskut. Pääsälaskua luvuilla 1—100.

II luokka. (5 t.) Kertolasku kerrattu. Sen lisäksi opittu jakolasku ja neljä laskutapaa laatuluvuilla.

KAUNOKIRJOITUS.

Aakkosluokka. (3 t.) Syyslukukaudella on kirjoitettu lyijykynillä vihkoihin, kevätlukukaudella Herman Niemen kaunokirjoitusjärjestelmän I jakson I vihkoon musteella.

I luokka. (2 t.) Kirjoitettu M. Bährin I jakson I vihko. Harjoitusvihkoja käytetty rinnakkain.

II luokka. (2 t.) Mallivihkona käytetty M. Bährin I jakson II vihko.

KÄSITYÖT.

Aakkosluokka. (1 t.) Ommeltu pahville ja vohvelikan-kaalle. Kudottu pesutilkku. Muutamat ovat virkanneet pallonpäällisen.

I luokka. (2 t.) Kudottu pannutilkku, ommeltu käsityö-laukku. Virkattu pallonpäällinen.

II luokka. (2 t.) Paltattu nenäliina ja ommeltu siihen nimikirjaimet. Kudottu kinnas.

LAULU.

Aakkosluokka. (1 t.) Useita lauluja Sofie Lithenius'en „Pieniä lauluja“ mukaan, joitakuuta Pyhäkoululauluja sekä muutamia virsiä.

I luokka. 1 (t.) On opittu useita virsiä virsikirjasta sekä lauluja P. Hannikaisen Sirkkusista.

II luokka. (1 t.) Opittu tuntemaan nuottien asema viivastolla. Laulettu C-dur kaavoineen. Harjoitettu paljon virsiä ja useita lauluja P. Hannikaisen Sirkkusista y m.

VOIMISTELU JA LEIKKI.

Aakkosluokka. (2 t.) Laululeikkejä enimmäkseen Olga Lönnbohm'n Leikkikirjan mukaan.

I luokka. (1 t.) Laululeikkejä, vapaita leikkejä, vähän harjoitettu rivien muodostamista, käyntiä, sääri- ja käsivarsi-liikkeitä.

II luokka. (1 t.) Leikkejä. Käsivarsi- ja jalkaliikkeitä sekä vartalon taivutuksia ja ojennuksia on harjoitettu vähemässä määrässä.

OPETTAJAT.

Neiti *Fanny Lydén* on ollut luokka-opettajana I:llä luokalla ja opettanut sitäpaitsi maantiedettä ja käsitöitä II:lla luokalla, sekä sisälukua, kaunokirjoitusta laulua ja käsitöitä Aakkosluokalla.

Allekirjoittanut on ollut luokka-opettajana II:lla luokalla ja opettanut I:llä luokalla maantiedettä, voimistelua ja kaunokirjoitusta sekä uskontoa, havainto-opetusta, laskentoa ja leikkiä Aakkosluokalla.

ILMI JURVA.

O. Bergroth, taloudenpitäjä, neiti, Mustiala.
 Carl Björkman, kamreeri, ”
 V. E. de la Chapelle, vapaah. Tammela.
 K. Koskinen, pehtoori, ”
 A. Stenroos, nahkuri, ”
 S. Erkkilä, maanviljelijä, ”
 J. Mattila ” ”
 Kaarlo Korpela, pastori, ”
 A. V. Hieperi, maanviljelijä ”
 K. O. Kokkinen, kansak. opett. ”
 V. Liinaharja, maanvilj. ”
 K. Kälkkä, ” ”
 E. Kylä-Tulokas, ” ”
 Jalmari Stenberg, ” ”
 A. J. Mäki-Tulokas ” ”
 Aug. Nylander, apteekkari, Urjala.
 Juho Astala, maanviljelijä, ”
 K. V. Lehtonen, pastori ”
 J. K. Mäkelä, maanviljelijä, ”
 O. A. Taalikka, ” Humppila.
 Alb. Mikkola, ” ”
 K. V. Hurmerinta, kirkkoh. ”
 Oskari Levänen, pastori, Somero.
 Kaarlo Älli, maanviljelijä, ”
 E. J. Karanen, rovasti, ”
 K. Svensson kauppias, ”
 Paul Järnström, kauppias, ”
 Otto Ståhlhammar, nimism. ”
 Vihtori Hovila, maanviljelijä, ”
 Vihtori Knaapi, ” ”
 G. V. Rantanen, kartanonom. ”
 Perh A. Collin, ” Ypäjä.
 Juuso Ranttila, kansak. opett. ”
 J. V. Rantanen, kauppias, ”
 J. E. Myllykylä, maanvilj. ”
 Otto Hokka, ” ”
 Joose Pietilä, ” ”

M. Valdén, kauppias, Koski, (T. I.)
 Aug. Larsson, kauppias, Jokioinen.
 Josef Schönholtz, förvaltt. ”
 Hjalmar Allén, asemapääl. ”
 Matti Saarinen, sahanhoit. ”
 Vald. Arborelius, yhteiskoul. ”

SISÄLLYS.

I. Tietoja koulun toiminnasta	siv. 3
1. Sisäinen työ	” 3
2. Ulkoinen toiminta	” 6
II. Koulun toimihenkilöt	” 9
III. Opetussuunnitelma	” 11
IV. Oppikirjat	” 11
V. Opetusvälineet	” 13
VI. Ennätykset	” 14
VII. Oppilasluettelo	” 24
VIII. Oppilastilastoa	” 28
IX. Pääsyvaatimukset	” 30
X. Valmistavan koulun vuosikertomus	” 31
XI. Kannatusyhdistyksen ja rakennusosakeyhtiön jäsenet	” 36